

## ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

**Школьніков В.І.**, здобувач ступеня вищої освіти магістра НАВС.

Науковий керівник: **Калиновський О.В.**, заступник начальника відділу організації науково-дослідної роботи НАВС, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник.

Проблема впровадження новітніх методик в діяльність правоохоронних органів України є актуальною. Зростання рівня злочинності, особливо корупційної та економічної її складової, вимагає від правоохоронних органів здійснення своєчасного, оперативного та достовірного аналізу діяльності організованих груп та злочинних організацій.

В Європі, розуміючи потребу в здійсненні кримінального аналізу, у боротьбі зі злочинністю використовується модель *Intelligence-Led Policing* (з англ. – “поліцейська діяльність керована аналітикою”), філософія якої полягає в аналізі відомостей, здобутих шляхом специфічної поліцейської діяльності у сфері збирання інформації [1].

Кримінальний аналіз можна визначити як розумову діяльність працівників правоохоронних органів (аналітиків), що полягає у перевірці, оцінці та інтерпретації інформації про протиправні, кримінально карані діяння окремих осіб та груп, яка отримана в ході проведення оперативно-розшукової діяльності чи під час досудового розслідування, а також у встановленні суттєвих зв’язків між вищевказаною інформацією з метою їх подальшого використання для визначення тактичних та стратегічних напрямків протидії та запобігання злочинності.

В цьому контексті недослідженим є питання визнання допустимості фактичних даних здобутих шляхом кримінального аналізу в кримінальному процесі України.

Кримінальний аналіз дозволяє:

1) виявляти фактичні дані, що можуть бути доказами у кримінальному провадженні;

2) самостійно слідчому і прокурору виявляти факт вчинення кримінального правопорушення, вносити відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочинати розслідування;

2) отримати інформацію в рамках досудового розслідування кримінального провадження, яка матиме орієнтуюче значення.

Відповідно до статті 25 Закону України “Про Національну поліцію” поліція здійснює інформаційно-аналітичну діяльність в рамках якої також здійснює інформаційно-пошукову та інформаційно-аналітичну роботу. На жаль, слід відмітити недосконалість ст. 8 Закону України “Про оперативно-розшукову діяльність”, яка не надає права оперативним підрозділам проводити аналітичну розвідку для виконання завдань оперативно-розшукової діяльності. На наше переконання, саме відсутність такої норми може викликати проблеми при оцінці судом результатів кримінального аналізу.

Це пов’язано з тим, що ст. 99 Кримінального процесуального кодексу України встановлює, що матеріали, в яких зафіксовано фактичні дані про протиправні діяння окремих осіб та груп осіб, зібрані оперативними підрозділами з дотриманням вимог Закону України “Про оперативно-розшукову діяльність”, за умови відповідності вимогам цієї статті, є документами та можуть використовуватися в кримінальному провадженні як докази.

Міжнародний досвід до результатів кримінального аналізу відносить:

1) аналітичні продукти, які пройшли усі етапи аналітичного процесу та суворо регламентовані інструкціями і методологіями з точки зору форми та змісту (оперативний аналітичний звіт, узагальнена інформація, дос’є або профіль особи);

2) супровідні аналітичні документи, які пройшли всі або деякі з етапів аналітичного процесу та не регулюються з точки зору форми і змісту. Наприклад:

– графіки зв'язків, потоку товарів, телефонних з'єднань, діаграма послідовності дій;

– карти (просторовий аналіз злочинної діяльності, переміщення особи, телефонних дзвінків);

– робочі книги Excel, в яких були використані різні аналітичні методи (зведені таблиці, функції Excel, обчислення);

– інформаційні замітки, що синтезують аналітичні результати і рекомендації;

3) супровідні продукти, які генеруються без проходження через будь-які фази аналітичного процесу. Це первинна інформація, наприклад, з інформаційних або оперативних звітів.

Тому, з урахування вищевикладеного проблемами використання результатів кримінального аналізу в кримінальному процесі України є:

1) відсутність в Національній поліції відомчих інструкцій, які б регулювали порядок проведення кримінального аналізу, форму та зміст кінцевих аналітичних продуктів тощо;

2) чинний КПК України не передбачає можливість слідчому надавати письмові доручення працівнику підрозділу аналітиків правоохоронного органу;

3) у працівників оперативних підрозділів відсутні знання, вміння та навички з проведення кримінального аналізу;

4) недосконалість Закону України “Про оперативно-розшукову діяльність” щодо права оперативного підрозділу проводити аналітичну розвідку;

5) відсутність професії «аналітика» в підрозділах Національної поліції.

### **Список використаних джерел:**

1. Tilley N. Problem-Oriented Policing, Intelligence-Led Policing and the National Intelligence Model [Електронний ресурс] / N. Tilley // UCL Jill Dando Institute of Crime Science. – Режим доступу: <https://pdfs.semanticscholar.org/bb06/7c510c954889cd85be02890e6cb698e70ddf.pdf>. – Заголовок з екрана.

2. Про оперативно-розшукову діяльність [Текст] : Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII // ВВР. – 1992. – № 22. – Ст. 303.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України [Текст] : затв. Законом України від 13.04.2012 р. № 4651-VI // ВВР. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88.

4. Про Національну поліцію [Текст] : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII // ВВР. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.